

slavljeni, ne izide niti eden. Po njih in cestah je vse zapuščeno in vladava povsod egiptovska tema. Razsvetljena ni niti ena ulica. Po 5. uri popoldne ni najti nobenega človeka na ulicah. Septembra in oktobra lanskega leta so morali iti vsi, ki niso pristaši boljševikov, v bližnje gozdove drva sekati. Surove tolpe so tirale moške in ženske, bolne in zdrave na delo, da so morali sekati drva za bolj ševike. Po štiri osebe so morale nasekati 54 metrov lesa, morale so drevo podirati, razcepiti in znositi v železniške vozove. Dobili so žago in sekuro. K delu so jih neusmiljeno tirali, celo take, ki so bili težko bolani. V Petrogradu razsaja legar, pegavica in druge bolezni. Polovica prebivalstva pa hira na jefiki. Te bolezni so dobili z sovjetskih kuhinj, v katerih dobivajo hrano. Mesa že dve leti nismo videli, kruh je pa nezavrtljiv! Spritno teh dejstev se še tudi pri nas najde dosti zasleplencev, ki hvalijo razmere v sovjetski Rusiji. Te vrste ljudi bi bilo treba nemudoma poslati v komunistični paradiž v — Rusijo.

DROBIZ IZ PORCELANA. Nemčija namerava spraviti v promet drobiz iz porcelana. V državni tovarni za izdelovanje porcelana v mestu Meissen so izumili zmes iz porcelana, iz katere bodo izdelovali raznovrstni drobiz. Barva drobiza bo siva, obročki bodo pozlačeni. Drobiz iz porcelana bo zelo trpežen in se vsled padea na tla ne bo poškodoval. Tudi druge države so se začele zanimati za drobiz iz porcelana. Tako je n. pr. Brazilija že naročila v Nemčiji velike množine drobiza iz porcelana.

VOJAŠKI ZAKONI naše kraljevine so izšli v slovenskem prevodu. Njih zbirka obsega najvažnejše vojaške predpise, predvsem zakon o ustroju vojske, čegar vsebina so določila o vojaški službeni dolžnosti. Pri pripravah za rekrutovanje, za sestavo rekrutnih spiskov, za prošnje o vojaških prostotvah in drugo, bo ta zbirka neobhodno potreben pripomoček za vse urade, posebne pa za vsa županstva in župne uradne. Poleg tega so sprejeti v zbirko zakoni o vojaški administraciji, o vojaških nabavah in dobavah, o ženitvi vojakov in določila o invalidskih pokojninah, ki veljajo v Sloveniji. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani.

Iz neodrešene domovine

DIVJANJE FAŠISTOV. Laška družal je vdrla dne 8. t. m. zjutraj v tiskarno tržaške »Edinosti«, kjer so razbili deloma veliki rotacijski stroj za tiskanje lista in napravili ogromno škodo, ki jo cenijo na 800.000 lir. Napad je bil v italijanskih listih celo napovedan in kljub temu se policija ozirajoč na vojaštvo ni zganilo. Tiskarno »Edinosti« so napadli zdaj že tretjič. Lopovi so vdrli tudi v uredništvo, kjer pa niso storili ničesar drugega nego da so v sobi glavnega urednika razmetali knjige in papirje. V sobi upravitelja so zlomili in raztrgali vse, kar jim je prišlo v roke. Močno pokvarili so tudi telefonske žice. Podivjanost Lahov je res žalosten znak njihove propadajoče kulture.

POMANJKANJE kulturnega življenja na Primorskem. Zagrebški dnevnik »Novosti« je priobčil članek o razmerah na Primorskem, kjer bridko toži, da je skoraj čisto zamrlo kulturno življenje v zasedenih krajih. Taka splošna tožba je neopravičena, ker se kulturno gibanje v zadnjih časih dobro dviga. Tržaški dnevnik »Edinost« se lepo razvija; »Goriška straža« stoji popolnoma na višini v Gorici. Je pričel izhajati zelo dobro urejavan leposlovnih list »Ml di.«, Tržačkanke so pričele izdajati zelo lep kulturni list za ženske »Jadranko«, pričel je tudi izhajati list za ml. di. Poleg tega je izšlo še nekaj drugih priobčenj, deloma v zelo velikem številu izvodov. Tudi društveno življenje se zelo razvija, ustanovljajo se nova društva, poživljajo stara, različne prireditve se vrše pogosto.

BENEČANSKI SLOVENCJI. Najbolj oddaljeni in ločeni od drugih Slovencev so Režijanci. Vojna je tudi med nje prinesla mnogo izprememb, toda slovensčine se drže. Imajo tri duhovnike. Zupnik je Lah, ker Slovenca ne da vlada, kaplana sta Slovenca, ker je t. ko odločeno zahtevalo ljudstvo. Po dolinici se lepo razvija

zadružništvo. Pri Sv. Lenartu, veliki fari pri Cedadu so blagoslovili z velikim slovesnostjo nove zvonove. Slavnosni govor je imel gospod Liya, dekan čedadski in ljudstvo je bilo presenečeno, ko ga je slišalo govoriti v lepem slovenskem jeziku. V Podbocenu so ustanovili takozvani Šempeterški Slovenci, ki prebivajo ob reki Nadiži, konsumno društvo, ki je imelo v nekaj mesecih nad poldruhi milijon prometa. Blago je v njem boljše in cenejše, kakor v Vidmu in Cedadu (Udine in Cividale).

BOMBNE ATENTATE so prinesli italijanski fašisti (narodni prenapetenci) tudi že na deželo. V lepem »Društvenem domu« v Sentpelru pri Gorici so imeli Slovenci neko društveno prireditev. Fašisti so vrgli s stranske poti na teraso doma dve bombi, ki se pa k sreči nista razpočili.

OBLJUBLJAJO se nova nasilja. Na Primorskem se bližajo volitve in fašisti (narodni razgrajachi) se pripravljajo. Predsednik te družbe, nekaj častnik Giunta je prispel iz Trsta v Gorico in je tam imel predavanje. Napovedoval je, da bodo fašisti delali pri volitvah z vsemi sredstvi zoper Slovence. Med temi sredstvi bo pač igral glavno vlogo nož in bomba pod zaščito vlade.

POSTOJNA. Najslabše se obnašajo kraji, ki so najbližje naši državi. Tako daje tudi poprej tako ponosna narodna Postojna ljudstvu zelo slab izgled. Civilni komisar Cavalla je priredil slavnostni bal za katerega je izplačal iz državne blagajne težke tisočake, medtem, ko radi pomanjkanja denarja še ni mogel izplačati učitelstvu mesečne plače. Povabil je nad 200 domačinov Slovencev in domači narodnjaki so se odzvali skoraj polnoštevno.

NARODNO OBRAMBNI sklad. Povodom svečane proglastitve priklopite našega Primorja k Italiji je sklenilo politično društvo »Edinost« v Trstu prirediti »Narodno obrambni sklad«. Vsled priznane narodne požrtvovalnosti primorskih Slovencev bo stvar gotovo dobro izpadla in s tem bo položen trden gneten temelj narodno-obrambnemu delu.

Gospodarstvo.

ZA VARSTVO kmetijskih koristi v Meziški dolini. Pol ure od Črne v Žerjavu se nahaja rudniška topilnica za svinec. Strupeni plini, ki jih raznaša dim po okolici, uničijo vsako rastlino in povzročajo zlasti na gozdovih velikanske škode. Ravnateljstvo svinčenega rudnika »Bleiberske unije« je dolžno varovati lastnike in posestnike v okolici Žerjava vsake škode, oziroma škodo posebno na gozdovih poravnati. Vzrasla drevesa se posušijo, na novo pa ničesar več ne more pognati. Posebno se opaža škoda na Matvozovem in Božičevem lesu, kakor tudi pri drugih mejatih. Zato zahteva »Kmetijska zveza«, za Meziško dolino, da vlada nemudoma ukrene vse potrebno, da pride tozadevna komisija, ki bo pregledala gozdove in cenila škodo, ki jo je dolžna rudniška unija poravnati. — To zahtevo je Kmetijska zveza poslala Jugosl. klubu v Beograd.

VINOGRADNIKI se pozivajo, da se v trgovini Klanjšek in Penič (Vetrinjska ulica) podišejo na poli, ki jo Kmetijska podružnica Maribor in okol 8 odposlje vladi v protest zoper uvoz laškega vina.

PROTESTNE IZJAVE proti uvozu italijanskega vina so dosedaj vpsolali: Občinski uradi: Vukovski dol, Sp. Sentjokobski dol, Raztez, Sv. Trojica v Halozah, Tinje, Zerovinci, Litmerk, Gornja Sv. Kungota, Verhote, Vosek, Mihalovci, Poljčane, Dragučova, Na Ranci, Vurberg, Stanovsko, Nova cerkev pri Ptujju, Jelovec, Breg pri Ptujju, Lahonci in Hardek pri Ptujju; nadalje gospodarska in izobraževalna društva: Skala pri Sv. Petru niže Maribora, Sv. Urban pri Ptujju in Sv. Trojica v Halozah; Kmetijski podružnici Zdole in Poljčane ter zasebni ozir. posamezni vinogradniki: občini Hardek in Breg pri Ptujju. — Občine, društva in posamezniki, ki dosedaj še niso vpsolali teh protestnih izjav, naj storijo to nemudoma; ker moramo z odločnostjo zavrniti nakane, s pomočjo katere bi uničili našo vinogradništvo. — Tajništvo Slov. kmetijske zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna.

VINSKE CENE. Lansko leto meseca junija so vinske cene začele padati, ker so gorice še precej lepo kazale. Vinski trgovci so izrabili ta slučaj in cena staremu vinu je padla za 4 do 8 kron. Ob trgatvi je stal mošt 10 do 14 kron. Ker pa je lani zrastle izvrstna kapljica, so trgovci pritislili za njo in meseca decembra je stalo vino iz leta 1920 po 17 do 20 kron. Ko so se napolnile kleti prekupcev in krčmarjev, je začel mirovati vinski trg in še danes počiva trgovina. Kleti pa so se počasi izpraznile in kupcem je treba danes novega blaga. Previdno in počasi se začnjo zopet razvijati vinska trgovina. Sigurno je, da vinske cene še ne bodo padle, ker prinkunjuje blaga. Tudi nova trgatva je še bogvekdje. V Sloveniji se plačuje danes od 20 do 26 K za navadno od 24 do 32 K pa za sortirano blago.

VINSKE CENE. Srem: cene letošnjemu vinu 16 do 18 K; Banat: letošnje vino 11 do 12 K.

ITALIJANI so na predlog poslanca Marescalchi sklicali zborovanje vinskih trgovcev in italijanskih strokovnjakov, da se posvetujejo glede izvoza italijanskega vina. Italijanski trgovinski minister Alessio podpira to stremljenje z odlokom od 26. decembra 1920. Tudi nam Slovincem bo treba misliti na to, da si uredimo izvoz našega vina. V slogi je moč.

ČEHOSLOVAŠKA država, ki nima potrebnega vinogradništva, je dovolila mesečni uvoz 50—60.000 hl vina to je do 20.000 polovnjakov. Ko bi Slovenci imeli potrebno organizacijo, bi lahko naredili dober kšeft.

ZA VARSTVO slovenske živinoreje. Na shodu dne 2. februar 1921 v Črni zbrani kmetje in delavci zahtevano, da vlada z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi deluje na to, da se omeji in zmanjša neznosna draginja. Zlasti pa kmetje zahtevamo, da vlada varuje cene pri lesu. Nikakor nismo nasproti padanju cen pri omenjenih pridelkih, toda potem pa hočemo, da se to zgodi tudi pri vseh drugih potrebščinah, ki jih rabimo kmetje in delavci. Nikakor ne gre, da bi edino kmet moral po nizki ceni prodajati, kar pridelka, verziški in dobičkarji pa bi smeli neovirano grešiti na stroške drugih, posebno kmetijskega in delavskega stanu. Zato tirjamo, da vlada nemudoma ukrene vse potrebno, da se varuje kmetijske koristi, naj ne vidi kmeta le pri davkih, ampak tudi pri njegovih pravicah. Verziški se naj zasledujejo in kaznujejo z brezobzirno strogostjo; na vojne dobičke pa se naj vpele primeren davek.

VAŽNO ZA ŽIVINOREJCE! Neka tvrdka v Mariboru potrebuje vsak teden več sto glav debele goveje živine za izvoz v Svico, na Češko i. t. d. Pozivamo krajevne organizacije kmetijske zveze, da nam poročajo, koliko glav živine bi se dalo dobiti v dotičnem kraju. Iz prijaznosti bomo posredovali, da pride pošten kupec nakupit živino. — Tajništvo Slov. Km. zveze v Mariboru.

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO od 8. t. m. Zima, ki je pretekli teden ponovno zastavila, je tudi tukajšnjemu živinskemu trgu v toliko škodovala, da je bil prigon živine vsled slabih cest in potov manjši, kakor je bilo pričakovati. Prignanih je bilo 8 bikov, 132 volov, 74 krav, 9 telet in 4 konji, t. j. skupaj 227 glav. Klavne živine je bilo malo, osobito volov, zato so morali mesarji poseči po telicah in kravah. Naravna posledica je bila zvišanje cen klavni živini in so notirali: srednje vrste voli 15, 16, 17 kron, plemenski od 12—15 kron, krave klavne 13—15, breje in molzne 13—14 kron. Prignani biki so bili slabe kvalitete in so dosegli kakor krave za klobasarje od 8—12 kron. Iz predstojećih podatkov je razvidno, da cene rastejo, kar se imamo zahvaliti živemu povpraševanju po naši klavni živini v inozemstvu, posebno v Nemški Avstriji. Nastali mraz zelo pospešuje transport mesa in imamo pričakovati da bodo v bližnji bodočnosti cene klavne živine še rasle. Plemenske živine je dovolj, vendar je malo povpraševanja.

SEJMSKO POROČILO v Mariboru. Na tedenski sejm dne 4. t. m. se je prignalo 26 ščetinarjev. Cene so bile od 25 do 30 K 1 kg žive teže. — Vzrok slabega sejmskega obiska je bilo slabo vreme, ker je začelo že ob pol petih zinzraj deževati in snežiti.

MARIBORSKO tržno poročilo.

V soboto, dne 5. februarja je bil mariborski trg radi slabega vremena bolj slabo obiskan. Kupeev je bilo še razmeroma mnogo. Blaga manje. Napram soboti 29. januarja so bile cene skoro vsemu blagu nekoliko višje. Jajca so n. pr. prodajali po 2—3 K komad, t. j. za 1 K dražje kot pred enim tednom. Speharji, katerih je bilo 30 in so pripeljali 70 svinj, so svoje blago kmalu prodali po isti ceni kot 29. januarja. Krompir (8 vozov) je ostal pri stari ceni 2 K do 2 K 20 v kilogram, ali merica 15—17 K. Bučno olje liter 64 K. Mleko je v ceni nekoliko poskočilo in sicer od 4 K na 5 K liter. — Mesarji so razglašali, da bodo dvignili cene govejemu mesu.

URADNO DOLOČENE CENE v Mariboru za moko in špeh. Odsek za določevanje cen v Mariboru je sklenil sledeče: cena za pol kilograma belega kruha iz moke št. 2 se določi 8 K, črnega kruha za 60 dekagramov na 7 K; cene svinjskemu mesu ostanejo dosedanje, t. j. 32 K za kilograma; cene sveži slanini pod 7 cm debelosti ostanejo 42 K za kilograma, v debelosti od 7—10 cm 46 K za kilogram, cene slanini v debelosti nad 10 cm se znižajo na 48 K za kilogram. Debelost slanine se meri na krbtu.

TRZNO POROČILO iz Celja. Celjski trg ni bil v soboto 5. februarja zelo dobro obiskan. Cene so bile stalne. Blaga je bilo malo na trgu. Meso in špeh 1 kilogram: Svinjski špeh 45 do 52 K; svinjska mast 50 do 54 K; svinjske meso 34 do 36 K; goveje meso 20 do 22 K; telečeje meso 22 do 24 K; loj 12 do 18 K. Perutnina, 1 komad: Piške 40 do 70 K; jajca po 2 K. Zita ni bilo na trgu. Druga živila: Zelje, glave (1 kom.) 2 do 4 K; zeljni kisel (1 krož.) 1 K; bela repa, ribana (1 krož.) 1 K; rumeno korenje 1 kom. 20 vin.; krompir 1 kilogram 2.60 K; orehi 1 liter 8 K; Cebula, 1 kilogram 5 K, Puranov, gosk, domačih zajcev, ovčjega mesa sploh ni bilo videti na trgu. Pač pa je bilo dovolj mleka liter po 5 K. Potem čebula in cvetlice (svezih) 1 šopek 1 K. Jabolk je bilo tudi zelo malo.

CENE ZITU. Split: pšenica 1220 K, koroza 450 K; Subotica: pšenica 100 K, koroza 370—380 K, oves 200—300 K.

USTANOVNI SHOD sadjarskega društva za Slovenijo se vrši dne 20. februarja ob pol 10 uri popoldne v posvetovalni dvorani poverjenistva za kmetijstvo v Ljubljani.

HMELIJ. Hmeljske cene na hmeljskem trgu v Zatu padajo stalno. Za prima-hmelj ponujajo po 2000—2500 čehoslovaških kron za 50 kilogramov. Za tuj hmelj kot poljski in jugoslovanski se niso veliko zmenili in so se cene gibale od 1000—1700 čehoslovaških kron za 50 kilogramov. Hmeljske kupčija je slaba.

VREDNOST DENARJA. Avstrijska krona je v vrednosti vnovič poskočila, kajti za 100 avstrijskih kron moraš plačati 25—26 naših kron. Za 100 nemških mark plačaš 230—235 naših kron, za 100 francoskih frankov je plačati 980—1040 naših kron, za 100 čehoslovaških kron 175 naših kron, za 100 laških lir 518—525 naših kron in za ameriški dolar 147 naših kron.

PTUJSKA KMETIJSKA podružnica ima svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom dne 20. svečana 1921 ob 9 uri v prostorih gostilne Zupančič v Ptujju. Člani se naj tega občnega zbora zanesljivo polnoštevilno udeležijo.

Dopisi.

SV. PRIMOŽ nad Mujo. V nedeljo, dne 6. t. m., se je pri nas vršil shod SKZ. Poslanec Vladimir Pušonjak nam je opisal politični položaj ter delo naših poslancev za kmeta in pozival mnogobrojne udeležence k delu v politični in gospodarski organizaciji. Po shodu se je vršil občni zbor našega bralnega društva, na katerem se je izvolil nov odbor, sklepalo o naročitvi časnikov in prireditvi gledaliških iger. Zeletji je, da bralno društvo tudi v bodoče deluje v istem duhu kot v preteklih 14 letih.

BUKOVCI pri Sv. Marku niže Ptujja. Na gostiji Franca Kekec in Genovefe Furbas se je na predlog g. Luka Kekec nabralo za Dijško kuhinjo 110 K. Požrtvovalnim svatom hvala, novoročencema pa obilo srečel!